

ЛЕКЦІЯ №1

ОСНОВНІ ВИЗНАЧЕННЯ У СФЕРІ УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ ТА ПРИНЦИПИ КЛАСИФІКАЦІЇ ВІДХОДІВ

ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ»

- Цей Закон визначає правові, організаційні, економічні засади діяльності щодо запобігання утворенню, зменшення обсягів утворення відходів, зниження негативних наслідків від діяльності з управління відходами, сприяння підготовці відходів до повторного використання, рециклінгу і відновленню з метою запобігання їх негативному впливу на здоров'я людей та навколишнє природне середовище.

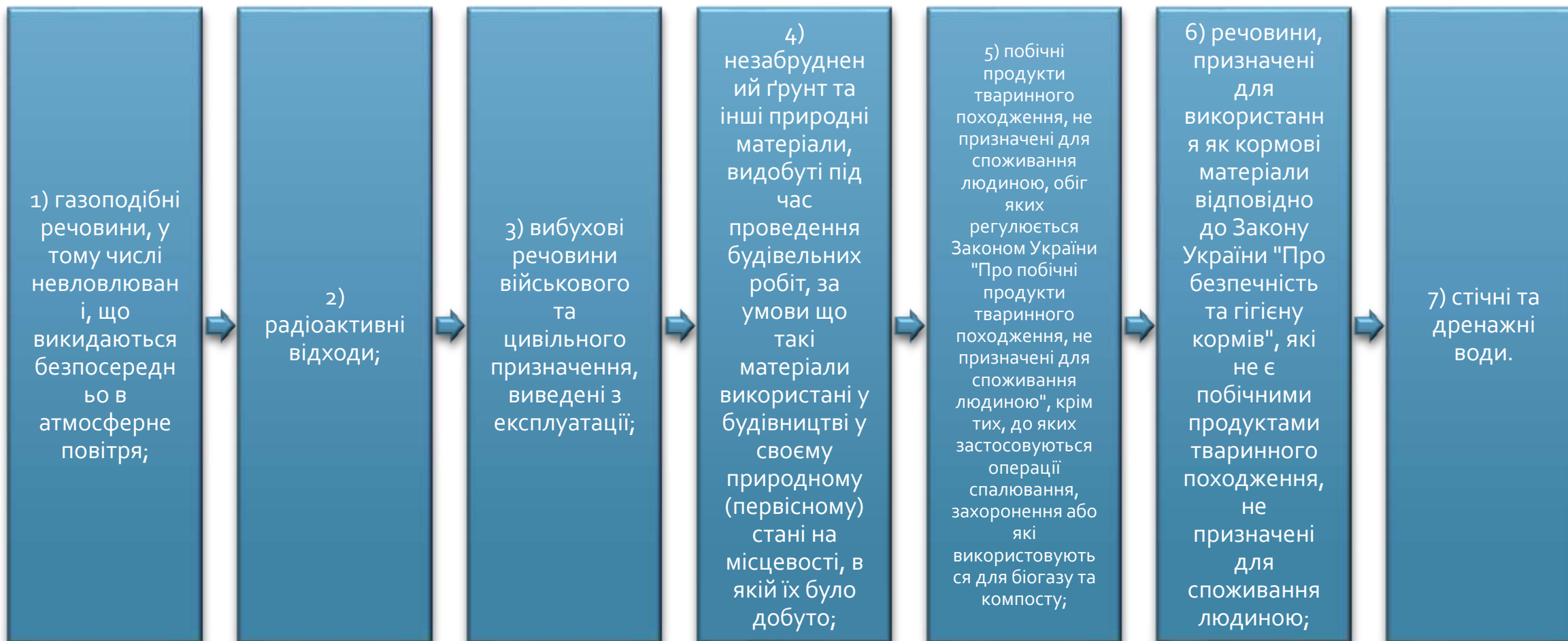
- Відходи - будь-які речовини, матеріали і предмети, яких їх власник позбувається, має намір або повинен позбутися

СФЕРА ДІЇ ЗАКОНУ

- Цей Закон регулює відносини, пов'язані із запобіганням утворенню та з управлінням відходами, що утворюються в Україні, а також з управлінням відходами, що перевозяться через територію України, вивозяться за її межі та ввозяться в Україну з метою відновлення, у тому числі рециклінгу.
- Регулювання відносин, пов'язаних з управлінням відходами, що містять метали чи їх сплави, вироби з металу, здійснюється згідно з цим Законом з урахуванням особливостей, визначених Законом України "Про металобрухт".

ДІЯ ЦЬОГО ЗАКОНУ НЕ ПОШИРЮЄТЬСЯ НА:

ОСНОВНИМИ ЦІЛЯМИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ УТВОРЕННЮ ТА УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ Є:

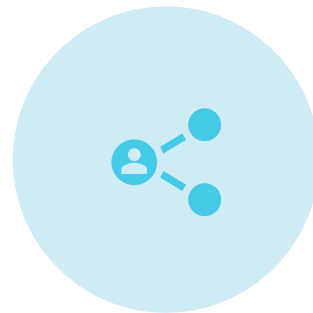
1) захист здоров'я людей та навколишнього природного середовища від негативного впливу відходів;

2) здійснення заходів у сфері управління відходами без загрози здоров'ю людей та спричинення шкоди навколишньому природному середовищу в межах встановлених нормативів шкідливого впливу фізичних факторів;

3) дотримання ієрархії управління відходами;

4) запровадження розширеної відповідальності виробника.

ОСНОВНИМИ ПРИНЦИПАМИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ УТВОРЕННЮ ТА УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ Є:

1) запобігання - утворювач або власник відходів вживає заходів для запобігання утворенню відходів, а також для уникнення, зменшення або усунення негативного впливу відходів на здоров'я людей та навколишнє природне середовище;

2) "забруднювач платить" - утворювач або власник відходів покриває витрати на запобігання утворенню відходів, їх збирання, перевезення та оброблення, включаючи витрати на створення та утримання об'єктів оброблення відходів;

3) територіальної наближеності - оброблення відходів здійснюється на найближчій споруді або установці з оброблення відходів, або в місці захоронення відходів, враховуючи їх екологічну та економічну ефективність, відповідно до регіональних та місцевих планів управління відходами;

4) формування конкурентного середовища у сфері управління відходами - суб'єкти господарювання, органи державної влади та органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не повинні вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію у сфері управління відходами.

ІЄРАРХІЯ УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ ВПРОВАДЖУЄТЬСЯ ЦЕНТРАЛЬНИМИ ТА МІСЦЕВИМИ ОРГАНАМИ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ, ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, ПІДПРИЄМСТВАМИ, УСТАНОВАМИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯМИ З МЕТОЮ (У ПОРЯДКУ ПРІОРИТЕТНОСТІ):

01

1) запобігання утворенню відходів;

02

2) підготовки відходів до повторного використання;

03

3) рециклінгу;

04

4) відновлення відходів (у тому числі виробництва енергії);

05

5) видалення відходів.

1) планування та здійснення своєї діяльності таким чином, щоб запобігати утворенню відходів, зменшувати їх утворення, запобігати їх негативному впливу на здоров'я людей та навколишнє природне середовище під час проектування продукції, її виробництва, під час і після використання продукції;

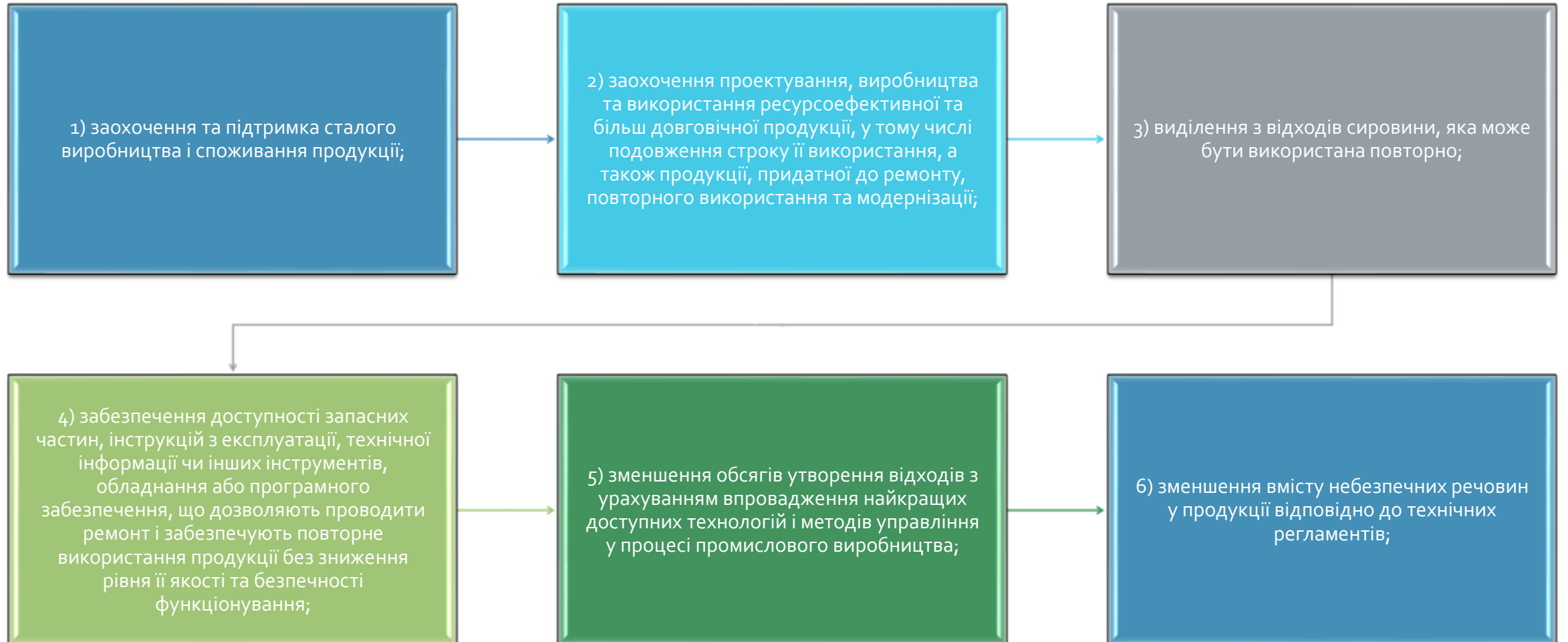
2) здійснення відновлення відходів, утворенню яких не вдалося запобігти, забезпечуючи підготовку відходів до повторного використання, рециклінг або проведення інших операцій з відновлення, включаючи виробництво енергії;

3) видалення лише тих відходів, що непридатні з технологічних чи економічних причин до рециклінгу або інших операцій з відновлення відходів.

ПІДПРИЄМСТВА, УСТАНОВИ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ, ДІЯЛЬНІСТЬ ЯКИХ ПРИЗВОДИТЬ ДО УТВОРЕННЯ ВІДХОДІВ, ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ ДОТРИМАННЯ ІЄРАРХІЇ УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ ШЛЯХОМ:

ЗАПОБІГАННЯ УТВОРЕННЮ ВІДХОДІВ ДОСЯГАЄТЬСЯ РЕАЛІЗАЦІЄЮ ТАКИХ ЗАХОДІВ:

7) зменшення утворення відходів, непридатних з технічних чи економічних причин до рециклінгу або інших операцій з відновлення відходів;

8) визначення продукції, яка є основним джерелом засмічення навколишнього природного середовища, та вжиття відповідних заходів для запобігання та зменшення утворення відходів такої продукції;

9) проведення інформаційних кампаній для підвищення обізнаності громадськості з питань запобігання утворенню відходів та забрудненню навколишнього природного середовища;

10) створення суб'єктами господарювання, органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування відповідно до компетенції та забезпечення діяльності пунктів приймання відходів продукції для ремонту та підготовки їх до повторного використання;

11) зменшення обсягів утворення відходів харчових продуктів у роздрібних та інших торговельних мережах, закладах громадського харчування та домогосподарствах.

ПІДГОТОВКА ВІДХОДІВ ДО ПОВТОРНОГО ВИКОРИСТАННЯ, РЕЦИКЛІНГ ТА ІНШІ ОПЕРАЦІЇ З ВІДНОВЛЕННЯ ВІДХОДІВ

- 1. Забезпечення підготовки відходів до повторного використання, рециклінгу та інших операцій з відновлення відходів здійснюється шляхом створення та діяльності об'єктів оброблення відходів, запровадження економічних інструментів та встановлення цільових показників із збирання, підготовки відходів до повторного використання, рециклінгу або інших операцій з відновлення відходів, а також інших заходів.

2. Для вдосконалення підготовки відходів до повторного використання, забезпечення високоякісного рециклінгу та інших операцій з відновлення відходи підлягають роздільному збиранню та не повинні змішуватися з іншими відходами або матеріалами, що мають різні властивості.

Роздільне збирання відходів у населених пунктах здійснюється для таких видів відходів, як папір і картон, пластик, скло, метал. При цьому створюються умови для забезпечення роздільного збирання біовідходів, текстилю, небезпечних відходів у складі побутових та інших видів відходів, що підлягають роздільному збиранню.

3. Роздільно зібрані відходи, призначені для підготовки до повторного використання та рециклінгу, не можуть видалятися шляхом спалювання чи в інший спосіб, крім відходів, що утворюються внаслідок сортування або інших операцій з оброблення роздільно зібраних відходів та відходів, непридатних до повторного використання та рециклінгу.

4. небезпечні речовини, суміші та складові (компоненти) видаляються з відходів до або у процесі відновлення.

ВІДХОДИ ПОДІЛЯЮТЬСЯ НА ДВА КЛАСИ:

1) небезпечні
відходи;

2) відходи, що
не є
небезпечними.

-
- Класифікація здійснюється відповідно до Національного переліку відходів і Порядку класифікації відходів з урахуванням Переліку властивостей, що роблять відходи небезпечними.
 - Зміна класу небезпечних відходів не повинна досягатися шляхом розбавлення або змішування відходів для зниження початкової концентрації небезпечних речовин до рівня, що є нижчим за порогові значення, для визначення відходів небезпечними.
 - Національний перелік відходів і Порядок класифікації відходів затверджуються Кабінетом Міністрів України.
 - Національний перелік відходів підлягає перегляду кожні три роки.

СТАТУС ВІДХОДІВ МОЖЕ БУТИ ОГЛОШЕНО СУБ'ЄКТОМ ГОСПОДАРЮВАННЯ ПРИПИНЕНИМ, ЯКЩО ТАКІ ВІДХОДИ ПРОЙШЛИ ОПЕРАЦІЮ З ВІДНОВЛЕННЯ, ВІДПОВІДАЮТЬ КРИТЕРІЯМ ОГЛОШЕННЯ ПРИПИНЕННЯ СТАТУСУ ВІДХОДІВ ТА ДОТРИМАНО СУКУПНІСТЬ ТАКИХ УМОВ:

1) речовина, матеріал або предмет використовується для певних цілей та відповідає законодавству, технічним регламентам і стандартам, що застосовуються до продукції;

2) використання речовини, матеріалу або предмета не призведе до негативного впливу на здоров'я людей або навколишнє природне середовище;

3) існує ринок або попит на таку речовину, матеріал або предмет як товар.

Обсяг відходів, щодо яких оголошено припинення статусу відходів, враховується для виконання показників відновлення лише за умови, що операції з відновлення проведені відповідно до вимог цього Закону та інших актів законодавства у сфері управління відходами.

Критерії оголошення припинення статусу відходів, порядок оголошення припинення статусу відходів та перелік видів відходів, щодо яких може бути оголошено припинення статусу відходів, затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Операція з відновлення відходів, достатня для оголошення припинення статусу відходів, може бути найпростішою з тих, що застосовується до відповідного виду відходів, зокрема демонтаж, сортування, дроблення, ущільнення, гранулювання, сушіння, подрібнення, кондиціонування.

1) визначено подальше використання речовини або предмета;

2) речовина, предмет можуть бути використані в тому вигляді, в якому вони утворилися, без подальшого оброблення, крім нормальної виробничої практики, передбаченої галузевими стандартами;

3) речовина, предмет утворюються як невід'ємна складова виробничого процесу;

4) речовина, предмет відповідають всім встановленим вимогам до продукції, а також вимогам щодо захисту здоров'я людей і охорони навколишнього природного середовища, їх використання не становить небезпеки для здоров'я людей та навколишнього природного середовища.

ПОБІЧНІ ПРОДУКТИ

Речовини, предмети, що утворюються при виробництві основної продукції і не є метою даного виробництва, але придатні як сировина в іншому виробництві чи для використання як готова продукція, розглядаються як побічні продукти, а не відходи, у разі дотримання сукупності таких умов:

Критерії віднесення речовин або предметів до побічних продуктів та порядок віднесення речовин або предметів до побічних продуктів затверджуються Кабінетом Міністрів України.

РОЗШИРЕНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ВИРОБНИКА

- Розширена відповідальність виробника встановлюється законом щодо виробників продукції, у результаті споживання/використання якої утворюються відходи упаковки, електричного та електронного обладнання, батарей і акумуляторів, транспортних засобів, знятих з експлуатації, мастил (олив), шин, текстилю тощо, та запроваджується, у тому числі шляхом створення систем розширеної відповідальності виробника відповідно до вимог та порядку, визначених законом.

ВИРОБНИКИ ВИКОНУЮТЬ СВОЇ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ:

1) колективно - через організацію колективної розширеної відповідальності виробників;

2) індивідуально - через організацію індивідуальної розширеної відповідальності виробника.

СИСТЕМА РОЗШИРЕНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ВИРОБНИКА ВКЛЮЧАЄ:

1) приймання та/або збирання на всій території України відходів, що утворилися внаслідок використання продукції, а також подальше управління цими відходами та фінансову відповідальність за таку діяльність;

2) інформування утворювачів відходів від продукції, на яку поширюється розширена відповідальність виробника, про заходи, яких вони можуть вживати для запобігання утворенню відходів, про придатність відходів до повторного використання та рециклінгу, про наявні системи для приймання та роздільного збирання відходів, що утворилися внаслідок використання продукції;

3) здійснення заходів для розроблення продукції та її складових (компонентів) з урахуванням мінімізації негативного впливу на здоров'я людей та навколишнє природне середовище, запобігання та зменшення обсягів утворення відходів у процесі виробництва та використання продукції, виробництва довговічної продукції, придатної для ремонту та повторного використання, а також максимального залучення у виробництво вторинної сировини.

ОРГАНІЗАЦІЯ, ЯКА ВИКОНУЄ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ З РОЗШИРЕНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ВІД ІМЕНІ ВИРОБНИКА (ОРГАНІЗАЦІЯ РОЗШИРЕНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ВИРОБНИКА):

ФІНАНСОВІ ВНЕСКИ, СПЛАЧЕНІ ВИРОБНИКОМ ОРГАНІЗАЦІЇ РОЗШИРЕНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ВИРОБНИКА ДЛЯ ВИКОНАННЯ СВОЇХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ, ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ У ТОМУ ЧИСЛІ, ПОКРИТТЯ ТАКИХ ВИТРАТ:

-
- Організації розширеної відповідальності виробника утворюються виробниками як неприбуткові організації та виконують зобов'язання з розширеної відповідальності від імені виробників.
 - За недосягнення цільових показників щодо збирання, підготовки відходів до повторного використання та рециклінгу або іншого відновлення виробники несуть адміністративно-господарську відповідальність, встановлену законом.

ПРАВО ВЛАСНОСТІ НА ВІДХОДИ

- 1. Суб'єктами права власності на відходи є фізичні та юридичні особи, територіальні громади, держава.
- Іноземці, особи без громадянства можуть набувати право власності на відходи відповідно до закону.

- 2. Територіальні громади є власниками відходів, переданих їх утворювачами або попередніми власниками до систем управління побутовими відходами. Перехід права власності на відходи до інших суб'єктів здійснюється на підставі договору між органом місцевого самоврядування та суб'єктом господарювання у сфері управління відходами або між суб'єктами господарювання у сфері управління відходами. Організації розширеної відповідальності виробника є власниками відходів, прийнятих, зібраних або отриманих в інший спосіб у результаті діяльності такої організації.

- 3. У разі приватизації або реорганізації державного підприємства, у результаті діяльності якого накопичено відходи, право власності на відходи та обов'язок щодо відшкодування заподіяної відходами шкоди для здоров'я людини, майна фізичних або юридичних осіб і навколишнього природного середовища переходить до правонаступника такого підприємства, якщо інше не передбачено договором купівлі-продажу цього підприємства або законом.
- Договором купівлі-продажу передбачається відповідальність покупця об'єкта приватизації за заподіяння відходами шкоди для здоров'я людини, майна фізичних або юридичних осіб і навколишнього природного середовища (звільнення від відповідальності) у разі виникнення форс-мажорних обставин (стихійне лихо, обставини непереборної сили тощо).

- 4. У разі зміни власника чи користувача земельної ділянки, на якій розміщені відходи, питання про право власності на відходи вирішується договором. За відсутності таких положень у договорі власником відходів є власник земельної ділянки або землекористувач.

ВИЯВЛЕННЯ ТА ОБЛІК ВІДХОДІВ, ВЛАСНИК ЯКИХ НЕ ВСТАНОВЛЕНИЙ

- 1. Власник або користувач земельної ділянки, на якій виявлено відходи, власник яких не встановлений, невідкладно, але не пізніше 24 годин з моменту виявлення таких відходів, інформує про це орган місцевого самоврядування або місцевий орган виконавчої влади.
- 2. Орган місцевого самоврядування або місцевий орган виконавчої влади із залученням територіального органу центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, територіального органу Національної поліції України встановлює утворювача або власника виявлених відходів на основі:

```
graph TD; A[1) інформації, наданої власником або користувачем земельної ділянки, на якій виявлено відходи;] --> B[2) інформації, наданої громадянами, підприємствами, установами та організаціями, медіа;]; B --> C[3) аудіо- та відеозаписів, наданих громадянами, підприємствами, установами, організаціями;]; C --> D[4) інших джерел, визначених законом.];
```

1) інформації, наданої власником або користувачем земельної ділянки, на якій виявлено відходи;

2) інформації, наданої громадянами, підприємствами, установами та організаціями, медіа;

3) аудіо- та відеозаписів, наданих громадянами, підприємствами, установами, організаціями;

4) інших джерел, визначених законом.

3. Якщо власник відходів встановлений, він зобов'язаний відшкодувати всі витрати на його пошук, а також витрати на збирання, перевезення та оброблення відходів суб'єктом господарювання у сфері управління відходами, компенсувати інші збитки та шкоду, заподіяну забрудненням та іншим негативним впливом відходів на здоров'я людини та навколишнє природне середовище.

Витрати, збитки та шкода, заподіяна забрудненням або іншим негативним впливом відходів на навколишнє природне середовище, відшкодовуються в судовому порядку за позовом органу місцевого самоврядування або місцевого органу виконавчої влади.

4. Якщо власник відходів не встановлений, передача відходів до суб'єкта господарювання у сфері управління відходами та усунення негативних наслідків, спричинених відходами, здійснюється за рахунок державного або місцевого бюджету.

5. ЗБИРАННЯ, ПЕРЕВЕЗЕННЯ ТА/АБО ОБРОБЛЕННЯ ВІДХОДІВ, ВЛАСНИК ЯКИХ НЕ ВСТАНОВЛЕНИЙ ОРГАНІЗОВУЮТЬ:

1) виявлених за межами населених пунктів - Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві державні адміністрації;

2) виявлених у межах населених пунктів - органи місцевого самоврядування. Збирання, перевезення та/або оброблення таких відходів здійснюють суб'єкти господарювання у сфері управління відходами.

Порядок виявлення та обліку
відходів, власник яких не
встановлений, визначається
Кабінетом Міністрів України.

ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ

- 1. Відходи збираються, перевозяться та оброблюються залежно від їх виду, складу і властивостей у спосіб, що:
 - 1) сприяє їх подальшому відновленню;
 - 2) є безпечним для здоров'я людини та не завдає шкоди навколишньому природному середовищу, у тому числі:
 - не становить загрози забруднення води, атмосферного повітря, ґрунту, для рослин і тварин, не спричиняє негативного впливу (незручностей) через шум і запах;
 - не спричиняє негативного впливу на землі сільськогосподарського призначення, природні території та об'єкти, що підлягають особливій охороні;
 - 3) відповідає встановленим стандартам або нормативам шкідливого впливу фізичних та біологічних факторів та найкращим доступним технологіям і методам управління.

-
- 2. Для сприяння відновленню відходів забезпечується їх роздільне збирання. Змішування відходів з іншими відходами чи матеріалами, якщо такі дії ускладнюють операції з відновлення, забороняється.
 - 3. Утворювачі або власники відходів, які не є суб'єктами господарювання у сфері управління відходами, зобов'язані забезпечувати зберігання відходів у спосіб, що є безпечним для здоров'я людини та навколишнього природного середовища, та передавати відходи суб'єктам господарювання у сфері управління відходами протягом одного року з моменту їх утворення.
 - 4. Передача суб'єктам господарювання у сфері управління відходами відходів (крім побутових відходів) з метою збирання, перевезення та оброблення здійснюється на підставі договору, укладеного відповідно до законодавства, в якому зазначається код відходів згідно з Національним класифікатором відходів, їх обсяг, найменування та код операції з відновлення та/або видалення відходів.
 - 5. Об'єкти оброблення відходів проектуються, споруджуються та експлуатуються відповідно до вимог цього Закону, законодавства у сфері містобудування та у випадках, передбачених Законом України "Про оцінку впливу на довкілля", підлягають оцінці впливу на довкілля.

- 6. Правила технічної експлуатації об'єктів оброблення відходів затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища.
- 7. Суб'єкти господарювання, що здійснюють будівництво або знесення будівель та інженерних споруд, зобов'язані забезпечити роздільне збирання відходів будівництва та знесення, їх облік та передачу суб'єктам господарювання у сфері управління відходами для забезпечення їх оброблення. Відходи будівництва та знесення, що не є небезпечними, підлягають підготовці до повторного використання, рециклінгу, іншому матеріальному відновленню, включаючи зворотне заповнення.
- Цільові показники щодо підготовки відходів до повторного використання, рециклінгу, іншого матеріального відновлення, включаючи зворотне заповнення, та порядок їх виконання затверджуються Кабінетом Міністрів України.
- 8. Ввезення в Україну відходів з метою їх видалення забороняється.
- 9. Управління окремими видами відходів, що утворилися внаслідок виникнення надзвичайної ситуації техногенного, природного або воєнного характеру, здійснюється відповідно до порядку, затвердженого Кабінетом Міністрів України.

ПОРЯДОК КЛАСИФІКАЦІЇ ВІДХОДІВ

- Порядок затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 2023 р. № 1102 та визначає процедуру проведення класифікації відходів за видами та властивостями з метою належного управління відходами, запобігання їх негативному впливу на здоров'я людей і навколишнє природне середовище або зменшення такого впливу.

ОСНОВНІ ТЕРМІНИ

- 1) дзеркальні коди - пов'язані коди відходів одного виду, де один код визначає небезпечні відходи, а інший визначає відходи як такі, що не є небезпечними, залежно від складу відходів;
- 2) код відходів - позначення виду відходів, передбаченого Національним переліком відходів, що складається із шестизначного номера, до якого в разі позначення небезпечних відходів додається символ “*”; перші дві цифри коду визначають групу, до якої віднесено цей вид відходів, другі дві цифри коду - приналежність до підгрупи, до якої віднесено цей вид відходів, а останні дві цифри коду - вид відходів у межах підгрупи;
- 3) небезпечні властивості - сукупність небезпечних властивостей для здоров'я людей і навколишнього природного середовища, які роблять відходи небезпечними, відповідно до додатка 3 до Закону України “Про управління відходами”;

- 4) поліхлоровані біфеніли і поліхлоровані терфеніли - речовини або суміші, що містять більше ніж 0,005 відсотка за масою поліхлорованих біфенілів, поліхлорованих терфенілів, монометил-тетрахлордифеніл метан, монометил-дихлор-дифеніл метан, монометил-дибромо-дифеніл метан;
- 5) фракція - компонент відходів, який має певні фізичні та хімічні властивості (розмір, густина, температура плавлення, температура кипіння, небезпечні властивості тощо);
- 6) характеристика небезпеки - визначене позначення для класу і категорії небезпеки, яке описує характер небезпеки, яку становить небезпечна хімічна речовина чи суміш, у певних випадках - ступінь небезпеки та позначається позначкою "H" із кодом виду небезпечного впливу.

КЛАСИФІКАЦІЯ ВІДХОДІВ ПРОВОДИТЬСЯ:

1) утворювачами відходів, крім утворювачів відходів домогосподарств;

2) суб'єктами господарювання у сфері управління відходами.

- У разі коли утворювач відходів невідомий, класифікація відходів проводиться власником відходів.
- У разі зміни сировини та/або технологічних процесів виробництва, якщо така зміна призводить до зміни складу та властивостей відходів, проводиться нова класифікація відходів.
- Класифікація здійснюється відповідно до Національного переліку відходів з урахуванням додатка 3 до Закону.
- Кожна позиція Національного переліку відходів складається з коду відходів і назви відходів українською мовою.

КОД ВІДХОДІВ СКЛАДАЄТЬСЯ З ШЕСТИ ЦИФР:

1

1) перші дві цифри визначають групу відходів (XX 00 00);

2

2) другі дві цифри визначають підгрупу відходів (XX XX 00);

3

3) останні дві цифри визначають вид відходів у межах підгрупи (XX XX XX).

КОДИ ВІДХОДІВ ПОДІЛЯЮТЬСЯ НА:

1) коди без позначення символом "*" - ідентифікують відходи, що не є небезпечними;

2) коди, позначені символом "*" - ідентифікують небезпечні відходи;

3) дзеркальні коди - два коди для одного і того самого виду відходів, де один із них, позначений символом "*", визначається як дзеркальний небезпечний, інший код, не позначений символом "*", визначається як дзеркальний, що не є небезпечним.

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕРЕЛІК ВІДХОДІВ СКЛАДАЄТЬСЯ ІЗ 20 ГРУП ВІДХОДІВ:

1) групи 1-12 і 17-19 охоплюють відходи, що походять із різних галузей промисловості та/або процесів виробництва;

2) групи 13-15 охоплюють відходи, що утворюються в результаті використання різних матеріалів і речовин;

3) група 16 охоплює відходи, які не зазначені в інших групах Національного переліку відходів;

4) група 20 охоплює побутові відходи (відходи домогосподарств та подібні відходи комерційних організацій, промислових підприємств, установ тощо), включаючи окремо зібрані фракції.

ВІДХОДИ КЛАСИФІКУЮТЬ ШЛЯХОМ ВІДНЕСЕННЯ ЇХ ДО ВІДПОВІДНОЇ ГРУПИ, ПІДГРУПИ ТА ВИДУ ВІДХОДІВ З УРАХУВАННЯМ:

01

1) джерела походження відходів;

02

2) властивостей, у зв'язку з наявністю яких відходи є небезпечними;

03

3) наявності у відходах компонентів із вмістом небезпечних речовин, перевищення лімітів концентрації яких може призвести до визнання відходів небезпечними.

КЛАСИФІКАЦІЯ ПРОВОДИТЬСЯ НА ОСНОВІ:

1) відомих фактів про вміст і складові відходів, інформації про продукцію, паспорта безпеності;

2) наявності небезпечних речовин або компонентів із вмістом небезпечних речовин;

3) визначення небезпеки за кожною властивістю згідно з додатком 1;

4) опису діяльності, в результаті якої утворилися відходи;

5) опису процесу, дії або процедури, в результаті яких утворилися відходи;

6) визначення кількості фракцій, з яких складаються відходи.

КЛАСИФІКАЦІЯ ВІДХОДІВ ЗДІЙСНЮЄТЬСЯ ШЛЯХОМ ПРИЗНАЧЕННЯ ШЕСТИЗНАЧНОГО КОДУ, ЗАЗНАЧЕНОГО В НАЦІОНАЛЬНОМУ ПЕРЕЛІКУ ВІДХОДІВ, ІЗ ДОТРИМАННЯМ ТАКОЇ ПОСЛІДОВНОСТІ:

- 1) оцінюється належність відходів до однієї із груп відходів від 1 до 12 і від 17 до 20 з урахуванням джерела (галузі) утворення відходів та визначається відповідний шестизначний код відходів у межах встановленої групи. Під час проведення такої оцінки коди відходів, які закінчуються на "99", не враховуються;
- 2) у разі неможливості визначити відповідний код у межах груп відходів від 1 до 12 і від 17 до 20 утворювач відходів або суб'єкт господарювання у сфері управління відходами проводить оцінку належності відходів до груп 13, 14 і 15 та визначає відповідний шестизначний код відходів у межах встановленої групи;
- 3) у разі неможливості визначити відповідний код у межах груп відходів 13, 14 і 15 оцінюється належність відходів до групи відходів 16 та визначається відповідний шестизначний код відходів у межах встановленої групи;
- 4) у разі неможливості визначити відповідний код у межах групи відходів 16 наступним етапом є визначення відповідного шестизначного коду відходів із застосуванням кодів відходів однієї із груп відходів від 1 до 12 і від 17 до 20, які закінчуються на "99", у межах відповідної групи відходів.

- Утворювач відходів або суб'єкт господарювання у сфері управління відходами в разі наявності дзеркальних кодів для тих відходів, які можуть бути класифіковані як за кодами небезпечних відходів, так і за кодами відходів, що не є небезпечними, залежно від наявності чи відсутності небезпечних речовин у них може:

1) прийняти рішення не проводити оцінювання небезпечних властивостей відходів і класифікувати відходи за кодом, який позначений символом “*”;

2) класифікувати відходи за кодом без позначення символом “*” тільки за умови надання протоколів лабораторних досліджень, що засвідчують відсутність небезпечних властивостей.

У РАЗІ КОЛИ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ НЕБЕЗПЕЧНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ ВІДХОДІВ НЕОБХІДНО ПРОВЕСТИ ВІДПОВІДНУ ОЦІНКУ, УТВОРЮВАЧІ ВІДХОДІВ АБО СУБ'ЄКТИ ГОСПОДАРЮВАННЯ У СФЕРІ УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ ПОВИННІ:

визначити хімічний склад
відходів;

встановити наявність у
відходах небезпечних
хімічних речовин або
стійких органічних
забруднювачів;

оцінити небезпечні
властивості відходів та
присвоїти і описати код
класифікації відповідно
до вимог цього пункту та
додатка 1.

НЕБЕЗПЕЧНА ВЛАСТИВІСТЬ ОЦІНЮЄТЬСЯ НА ОСНОВІ:

1) КОНЦЕНТРАЦІЇ ХІМІЧНИХ
РЕЧОВИН У ВІДХОДАХ;

2) ПРОВЕДЕННЯ
ДОСЛІДЖЕНЬ.

ВІДХОДИ КЛАСИФІКУЮТЬСЯ ЯК НЕБЕЗПЕЧНІ У РАЗІ, КОЛИ ВОНИ ВІДПОВІДАЮТЬ ОДНІЙ АБО КІЛЬКОМ ІЗ НАВЕДЕНИХ НИЖЧЕ УМОВ:

1) містять небезпечні хімічні речовини, які призвели б до прояву однієї чи кількох небезпечних властивостей, зазначених у додатку 3 до Закону та додатку 1;

2) містять небезпечні хімічні речовини, визначені в додатках до Стокгольмської конвенції про стійкі органічні забруднювачі;

3) містять один або декілька компонентів, зазначених у додатку 2, з урахуванням розділу II додатка 3 і концентрація небезпечних речовин у них спричиняє прояв у відходах однієї або декількох небезпечних властивостей, наведених у додатку 3 до Закону та додатку 1;

4) наведені в розділі I додатка 3 та мають одну або декілька властивостей, зазначених у додатку 3 до Закону та додатку 1.

- Під час встановлення наявності небезпечних властивостей відходів до уваги береться класифікація хімічної продукції.
- Для оцінки таких небезпечних властивостей, як подразнювальна здатність, гостра токсичність та корозивність, застосовуються граничні значення для окремих речовин відповідно до додатка 1. У разі коли вміст небезпечної хімічної речовини у відходах нижче граничного значення, вона не включається до будь-якого розрахунку граничного значення.
- Така небезпечна властивість відходів, як інфекційність, може бути оцінена на основі опису утворення відходів, висновків закладів охорони здоров'я щодо процесу утворення відходів або технології оброблення відходів та опису відходів з точки зору можливого вмісту інфекційного агента.
- У разі коли небезпечну властивість відходів було оцінено за допомогою дослідження та з використанням концентрації небезпечних хімічних речовин, матимуть перевагу результати дослідження.

-
- Оцінювання небезпечних властивостей на підставі наявної концентрації небезпечних хімічних речовин у відходах не застосовується до чистих сплавів металів у формі сплавів, не забруднених небезпечними хімічними речовинами.
 - Коди відходів сплавів, які вважаються небезпечними, наведено в Національному переліку відходів та позначено символом “*”.

ВІДБІР ПРОБ І ЛАБОРАТОРНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ВИЗНАЧЕННЯ СКЛАДУ ТА ВЛАСТИВОСТЕЙ ВІДХОДІВ ПРОВОДИТЬСЯ АКРЕДИТОВАНИМИ ЛАБОРАТОРІЯМИ ТА ВИПРОБУВАЛЬНИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ З УРАХУВАННЯМ:

- 1) європейських стандартів, які встановлені як національні стандарти;
- 2) інших міжнародних стандартів, які встановлені як національні стандарти, якщо стандарти, зазначені в підпункті 1, не існують;
- 3) національних стандартів, якщо стандарти, зазначені в підпунктах 1 і 2 цього пункту, не існують;
- 4) методів дослідження, які схвалені уповноваженими установами для акредитації лабораторій або випробувальних підрозділів, якщо стандарти, зазначені у підпунктах 1-3 цього пункту, не існують;
- 5) належної лабораторної практики.

- У разі коли для оцінки небезпечних властивостей відходів недостатньо наявної документальної інформації, проводяться лабораторні дослідження визначення складу та властивостей відходів для висновку щодо їх класифікації.
- Утворювач або суб'єкт господарювання у сфері управління відходами може тимчасово припинити лабораторні дослідження визначення складу та властивостей відходів для визначення певних небезпечних властивостей, якщо під час випробування доведено наявність у відходів однієї або кількох властивостей, наведених у додатку 1, з урахуванням властивостей, наведених у додатках 2 і 3. У таких випадках відходи класифікуються із кодом, позначеним символом “*”.

-
- Результати проведення класифікації відходів вносяться власниками, утворювачами відходів, крім утворювачів відходів домогосподарств, та суб'єктами господарювання у сфері управління відходами до інформаційної системи управління відходами.
 - Результати проведення класифікації відходів підлягають перегляду у разі зміни технологічних процесів виробництва.

Найменування та адреса лабораторії, яка проводила дослідження, дані про акредитацію
ПРОТОКОЛ дослідження відходів від “ ” 20 р. №
Дані про замовника: (ПРИЗВИЩЕ, власне ім'я, по батькові (за наявності) відповідальної особи, назва суб'єкта господарювання, адреса, номер телефону, електронна пошта):
Методи дослідження:
Дані про пробу:
Найменування проби:
Найменування виробника відходів:
Місце, звідки було відібрано пробу:
Дата і час відбору: доставки:
Метод відбору:
Власне ім'я та ПРИЗВИЩЕ особи, яка проводила відбір проби:
Опис стану та однозначна ідентифікація зразка, що досліджувався:
Додаткові відомості:

Форма протоколу дослідження відходів**РЕЗУЛЬТАТИ ВИПРОБУВАНЬ**

Порядковий номер	Номер проби	Найменування показників	Випробувані параметри	Визначені значення концентрації	Визначені фізичні, біологічні та мікробіологічні значення досліджень	Контрольні значення, визначені нормативними документами	Одиниці, в яких надаються результати
1	2	3	4	5	6	7	8
Власне ім'я та ПРИЗВИЩЕ, підпис особи, яка проводила та засвідчує дослідження:							

Дата та підпис							
ВИСНОВКИ:							
ПРИМІТКИ:							
Протокол дослідження лабораторії, яка залучалася до виконання частини дослідження:							

Класифікація відходів						
Номер проби відбору відходів	Найменування відходів	Кількість відходів, з яких проведено відбір проб	Опис процесу утворення відходів	Фізичні властивості відходів: порошок, тверда речовина, в'язка речовина, паста, шлам, рідка речовина, газоподібна речовина інше	Код відходів згідно з Національним переліком відходів	Характер відходів: небезпечні/ відходи, що не є небезпечними/ інертні/побутові/відходи видобувної промисловості
1	2	3	4	5	6	7
1.						
2.						
3.						